

NAPREJ

Državna licejska knjižnica

v Ljubljani

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.
Z. OKRAJNO GLAVNO UPRAVSTVO V CELJU
policijski oddelk

Klic matere!

Dete moje, tvoja mati te kliče, iz srca se ji je poročil ta klic in v srce naj se skriva tvoje. Ali moreš ti v svoji mladeniški razposajenosti spoznati vso njeno bol, ki jo čuti kot pošena in ljubeča mati, ker še nima vseh otrok v svojem objemu!? Ti, ki si potomstvo trpečih ljudi, ti, ki si edina nada bodočnosti naše, ali te ne ganejo vroči klici matere Svobode, ki bi te rada okrasila z najlepšim, kar ima, z mogočno vihrajočo zastavo proletariata, ki jo boš nosilo naprej pred nedoglednimi vrstami — svojih prednikov.

»Kultura« je napisano na tej rdeči zastavi. Rdeča je! Zakaj? Ali moreš samo odgovoriti? Glej, vsa po nedolžnem prelita kri trpinov pred teboj in v sedanosti jo je obarvala in pritisnila tako nanjo neizbrisen madež svojega zločina.

In »kultura« je zapisano na nje rdečem polju. S kulturo zavira ta zastava v zmago, s srčno in nedolžnostjo polno kulturo, s kulturo ljubezni, a ne s kulturo mečev in farizejskih križev.

Dete moje, mati te kliče! — Kdor ima izmed otrok v kaki družini količkaj čuta do svojih starišev in vzgojiteljev, kdor ni popolnoma podivjan in okužen od blatnih bolezni buržoazije, ta se nikdar ne upa ustavljati se klicu svoje matere, kajti on ve, kaj zapoveduje četrta božja zapoved. Njemu je sveta dolžnost, brati vsako željo materi iz oči in jo v hipu izvršiti. Njemu ni greh, če ne gre vsako nedeljo k maši, ali vsak teden k spovedi, njemu se ne zdi pregrešno, vedeti resnico o »dušnih pastirjih«, ne, njemu je v srce vcepljena bojazen pred drugim, večjim grehom: neposlušnost do klica lastne matere in neizpolnjevanje njenih želj.

Tako je pravo krščansko vzgojeno dete in tako tudi mora biti, pa naj bo potem krščeno ali nekrščeno.

Mladina proletarska, ali si razumela, kdo je mati, ki te tako vabljivo kliče v svoje objeme? Ali se zavedaš, da si ti poklicana nositi zastavo proletariata pred bojnimi socialističnimi vrstami, zastavo, ki je vsa oškropljena s krvjo že iztrpelih in še trpečih vrst proletariata, zastavo, ki nosi v sredini napis »Kultura«? Dosti je takih, ki se ne zmenijo za klic matere Svo-

bode, ki jim je socializem in trpini in njih hlapčevstvo samo deveta briga: kaj hočemo, so pač tako vzgojeni.

Zavedni in mladi borci, ki veste, da moramo stopiti s kulturo v boj s sovražniki proletarcev, vzbudite se vsaj vi in stopite neustrašeno na noge. Vsi korporativno ustanavljajte socialistična kulturna društva »Svobode« in v njih pridno delajte, pridobivajte novih članov, da čimpreje dospete z načelno zastavo do prve križevopotne postaje, kajti naša pot bo dolga.

Ne ustrašite se, prijatelji dragi, te trnjeve poti, sledite klicu matere Svobode, kajti vedite, da na koncu naše križevne poti ni Golgate, temveč gora Nebo, s katere se je vzdignil Kristus na mesto svoje slave!

Za celotno organizacijsko edinstvo proletariata.

(Po Radniških novinah.)

Podružnica Saveza Grafiških Radnika v Beogradu je po nalogu svoje centrale iz Zagreba dne 9. aprila poklicala Glavni radniški Savez in Centralni radniški sindikalni odbor na važen sestanek v svoje poslovne prostore. Do sporazuma niso prišli, ker se je C.R.S.O. zavzemal za edinstveno fronto, G.R.S. pa za celotno organizacijsko edinstvo proletariata*. Delegati C.R.S.O. so skušali vplivati na nekatere delegate G.R.S., da se priključijo njihovemu mnenju in so hoteli sklepati na vsak način po svoje. Delegati G.R.S. so med diskusijo izjavili, da je nemogoče sklepati o tem brez glavnih predstaviteljev proletariata in ti sta: Socialistična stranka Jugoslavije in Nezavisna radniška partija. Zastopniki C.R.S.O. so se radi odzvali tej izjavi in skupno so določili 12. april za sestanek vseh proletarskih skupin. Ta do-

* Op. ur.: Važno za nas v Sloveniji, kjer delujejo neki možje v Strokovni komisiji, ki je k temu Savezu priključena, v baš nasprotnem smislu!

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje, Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: Celje pošt. pred. 43. Telef. int. št. 53. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno . . . . . 20 Din, za inozemstvo . . . . . 30 Din.

Oglasi: prostor 1×65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

sedaj prvi podobni sestanek v naši državi je vzbujal zanimanje vseh proletarskih kategorij. Dostop k sestanku je bil radi tesnosti prostorov dovoljen le časnikarjem proletarskih listov in nekaterim odbornikom raznih organizacij.

Ko so se zbrali vsi delegati, je otvoril konferenco sodrug Drag. Popović, predsednik podružnice S.G.R. Najpreje je zaprosil predstavnike raznih organizacij, naj poročajo imena delegatov. Navzoči so bili: Za Glavni Radniški Savez delegati: Luka Pavičević, Miloš Timotić in Sava Jovanović; za Socialistično stranko: Živko Topalović, Nedeljko Divac in Sava Muzikravić; za Centr. radn. sindikalni odbor: Milivoje Kalević, Janko Petaković in Milan Grojić; za Nezavisno radn. partijo: Mihajlo Todorović, Aleksa Rebrić in Dimitrije Alempijević in za Savez graf. radn.: Stojan Maksimović, Sava Durašinović, Dragomir Popović (preds.), Vranko Mihajlović in Mihajlo Vujadinović.

Sodrug Popović izjavi, da je ta sestanek sklican na predlog G.R.S. z dne 9. aprila in sicer zato, da se doseže stik proletarskih organizacij. poli-

MILENIN:

Tone Seliškar: Trbovlje.

(Epilog.)

Trate Seliškarjevega Parnasa niso posute s cvetjem in solzami zaljubljenih petošolcev, kakor je bilo to dosej v naši poeziji splošna navada. Pesnik je hotel v svoji zbirki pokazati, da poezija ni samo niz abstraktnih pojmov, okorno skrpanih fraz in slučajnih srčnih krčev, ki kaj radi zgrabijo mladega fanta, če pregloboko pogleda v čašo dobrega vina ali v črne oči svojega dekleta, da je lepota tudi tam, kjer kraljuje trpljenje, pomanjkanje in naporno delo za vsakdanji kruh, da je človeštvo kakor nesrečen jetnik, priklenjen na oni pravljiciški skali, ki mu kljujejo razni potvorjeni in nalašč za to prikojeni bogovi srce in meso. Odgrnil je zaveso, ki zakriva podivjanost svetovne človeške družbe, zbral je okrog sebe one maloštevilne trezne in značajne ljudi, ki so z lastnim zamoničnim razumom prišli do spoznanja, da bo treba temeljito obracunati z zastarelim svetovnim naziran-

jem in pokazal jim je spačeno lice naše kulture v pravi luči. Žal, da tega svojega namena ni dosegel v polnem obsegu. Oni, ki bi ga lahko razumeli, so sprejeli slovenskega apostola miru in ljubezni z nekimi prirojenimi predsodki in deloma tudi umazamo zavistjo, ki jo v našo veliko sramoto pozna tudi umetnost. V svojih hlapčevskih dušah niso našli odmeva za moralno klofuto v obraz požrešnih pijavk na telesu človeštva, ker za beraške groše in navidezno slavo sami pomagajo tem pijavkam piti kri in izsesavati mozeg nezavednih siromakov. Da bi se zamislili v Seliškarjeve pesmi bolj globoko, da bi jih primerjali z dejanskimi razmerami in skušali najti lepoto v teh resnih, pravičnih, če tudi pogosto krutih besedah, zato so naši intelektualci deloma nesposobni, deloma pa preleni. Ni čudno torej, da so storili z mladim pesnikom kratek in najbolj preprost proces. Ugotovili so, da ni zabrenkal na pravo struno in so ga z mirno vestjo poslali v pokoj, dasi ima do splošnega presojanja in odobravanja več pravice kakor marsikateri drug jezdec nadu-

šljivega Pegaza. Je pač tako in ne drugače. Kdor ne meša stare godlje in ne premleva že stokrat prekuhanih in prebavljenih misli, ne sme na vzvišeni Olimp naše umetnosti. Tam so sami gromovniki, ki jih poznajo že vrabci na strehi, in kdo bi si drznil trditi, da to niso vsega spoštovanja in občudovanja vredni junaki? Naj živi starina in cokla, ki ovira pravi razvoj človeštva na zemlji! Toda zdi se mi, dasi osebno ne poznam Seliškara, da mu ni posebno hudo pri srcu, da ga je večina slovenske inteligence tako neprijazno sprejela. Nihče ni prerok v domovini in brčkone tudi naš Tone ne bo. Vsaj sedanje pokolenje mu te pravice ne bo priznalo. Upajmo pa, da bo narava usmiljena in bo storila v našo splošno korist čudež, da bodo namreč puhle glave rodile pametne ljudi. In takrat bo Seliškarjeva zbirka dobrodošla tudi med inteligentnimi sloji.

Drugi pa, ki jim je pesnik pravzaprav posvetil svoje delo, ker je sam idejno in dejansko med njimi, ga, žal, v premnogih slučajih ne bodo razumeli,

ali pa, kar je še bolj verjetno in žalostno, ne bodo niti brali njegovih pesmi. Saj bi lahko malodane na prste sešteli naše proletarce, ki so v njegovi osebi določili svojega pesnika, svojega misleca, in ga poznajo ne samo po imenu, marveč tudi po treznem svetovnem naziranju in globoko čuteči duši. O njegovi zbirki, ki je last in moralna uteha vseh zatiranih, večinoma molči baš proletariat in to je dokaz, da je ta del naše družbe v intelektualnem oziru zaostal daleč za drugimi narodi. Res je, da človek, ki mora v potu obraza skrbeti za svojo družino, pogosto nima časa, da bi stikal po literaturi in napenjal že itak preveč obtežene možgane, toda dokler bo to v bistvu popolnoma napačno prepričanje prevladovalo med našimi siromašnimi sloji, se življenjske razmere ne bodo zboljšale, pač pa bo borba za obstanek od dne do dne težja. Zganiti se je treba, misliti je treba z lastnimi možgani, za plugom in motiko, v tvornici in rudniku je treba z največjim zanimanjem slediti vsemu, kar se zgodi na domačih tleh in za mejo, premišlje-

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

»Tukaj je mašinst, kateremu se zelo mudi na delo. Morda je pobegnil od žene, haha.«

»Večje število fantov odrine v vežbališki tabor nocoj,« pravi saržent.

»Vežbališki tabor?« jekne France, »jaz hočem v Francijo.«

Saržent se nasmeje. »Ali pričakujete, da vas pošljemo čez morje, preden vas preizkusimo?«

»Tega ne pričakujem, ampak —«

France je hotel biti na straži. Kaj, če bi ga vzeli kot delavca, potem pa mu potisnili puško v roke?

Saržent je nadaljeval:

Če ste dobro izurjeni v svoji stroki, ne boste dolgo čakali tukaj. Zelo potrebujemo takih delavcev v Franciji in ne bomo zapravljali vašega časa.«

Toda Francetu je bilo še nekaj na srcu, kar je moralo na dan.

»Ne vem, če me sploh vzamete; ne veste še, kdo sem. Jaz sem socialist, pravi mednarodni socialist.«

Odleglo mu je. Uporno je uprl roke v bok in gledal sarženta, kakor bi hotel reči: »Naglej se me! Zdaj veš, kdo sem!«

»Mislil sem — tako ste vsaj rekli — da ste mašinst.«

»Da, mašinst in — socialist tudi. Bil sem v stavki v Empire pred par leti in od tedaj sem na črni listi. Nobena večja tovarna me neče vzeti v delo.«

Zopet se je razkoračil, češ — takšna revolucionarna zverina sem jaz.

»Hm« — je odvrnil saržent bolj šaljivo ko resno — »potem je res škoda, da postopate v tem mestu. Kar v armado!«

»Ali vzamete takega človeka kakor sem jaz?« se čudi France.

»Nam je treba ljudi, ki se razumejo na stroje in ki bodo delali ko vrag za poraz kajzerja. Če vi spadate med te ljudi, potem nas ne briga vaša vera. Večja četa zapusti mesto nocoj.«

Zvezna tiskarna v Celju

Strassmayerjeva ul. št. 1.

France je bil presenečen. Mislil je, da ga postavijo na cesto, ali če ga že vzamejo, da bo imel dovolj časa, vso stvar dobro pretehtati in premisliti ter se posloviti od svojih prijateljev. Toda saržent je bil hladen in neizprosno kakor jeklo. Kdor prostovoljno vpraša za službo v armadi, dokaže s tem, da je navdušen za boj proti Hunom. Čemu nepotrebne besede? France ni imel časa, priložnosti, ne poguma, da bi bil ugovarjal, in sram ga je bilo, odkloniti službo. Sam ni vedel, kako in kdaj se je zaprla past — in pošast militarizma ga je ugrabila!

»Sedite,« je dejal saržent, France je sedel na stol zraven pisalne mize.

»Vaše ime?«

»France Kremen.«

»Naslov?«

»Ga nimam; pri prijatelju stanujem.«

»Prijateljstvo naslov?«

In vprašanja so se vrstila, kakor je bilo treba. Kje je France delal zadnjikrat, kakšno je bilo delo, ali ima kakšna poročila itd. Povedal je vse: kako so ga odslovili in zapisali na črno listo v Ironotonu; Empire ga je tudi posadila na cesto in zaznamovala med »črne«; bil je aretiran in zaprt zaradi socialistične agitacije na ulicah v Leesvillu, in aretiran vsled bombne zarote, ki sta jo skovala Kumme in Heinrich von Holst. Saržent je mirno zapisaval brez opombe, ampak pri bombni zaroti je odložil pero in zapičil svoj pogled v Kremena.

»Zarota se mene čiste nič ne tiče,« pojasnjuje France.

»Ali morete dokazati?«

»Sem že dokazal.«

»Komu?«

»Gospodu Harrodu, agentu justičnega departementa.«

Saržent je vzel telefon in poklical poštno poslopje. France je poslušal polovico pogovora: ali bi bil g. Harrod tako prijazen, da pogleda v zapisnike v zvezi z Francetom Kremenom, ki bi se rad vpisal za prostovoljca v mehaniškem oddelku motorskega zbora? Pogovor se je zavlekel, Harrod je govoril in France je bil zelo nervozen. Ali najbrž ni bilo nič hudega; saržent je obesil slušalo rekoč: »Dejal je, da ste samo tepec in da vam naj častitam, ker se niste dali ujeti.«

Dalje prih.

Tvornica.

Sprejemam v popravilo damske slavnice in moške klobuke iz klobučevine. Imam tudi v zalogi nove klobuke iz klobučevine za gospode.

Val. Maček, Domžale 124, Slovenija.

1000 frankov mesečno

zaslužijo lahko ženske in moški vsakega stanu s sodelovanjem pri neki **holandski tvrdki.**

Zahtevajte vzorce in brošure proti poslanim 10 Din v bankovcih pri:

E. Bock, Wien VI.

Gumpendorferstrasse štev. 109/14.

Pomožni strojnik

vešč montaže in vseh strojnih del pri strojih za obdelovanje lesa se sprejme v takojšnjo ali skorajšnjo službo na Gorenjskem. Stanovanje z električno razsvetljavo v novi hiši na razpolago. V poštev pridejo le trezne in svoje stroke popolnoma veščje moči. Samci imajo prednost. Pismene ponudbe z natančnim popisom svojega znanja in dosedanjih služb na upravo tega lista.

Pristni tirolski lodni

za športne obleke

solidno in trpežno blago pri tvrdki

A. & E. Skabernè

Ljubljana, Mestni trg št. 10.

+ Ženske, +

ki so modre, se ne boje več, temveč se obvarujejo z mojim mnogokrat preizkušenim obvarovalnim aparatom.

V posebnih slučajih

zahtevajo žene takoj moje vedno zanesljivo učinkojoče, popolnoma neškodljivo

specielno sredstvo.

Vprašajte pod Dr. 5. Priložite znesek za znamko za odgovor. — Pošiljka se vrši strogo diskretno po

El. Bock, Wien VI, Gumpendorferstr. 109/14.

Zamenjam

stanovanje

v Ljubljani (2 sobi in kuhinja) proti stanovanju v Celju. Čimprej! Ponudbe z natančnimi podatki pod »Zamenjava« na upravo »Napreja«.

Bremen — New-York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, čistoči in po izborni oskrbi.

Nagle in varne ladje.

»George Washington«

»Amerika«

»President Roosevelt«

»President Harding«

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodarski list štev. 218. Ugodna prilika za prevažanje blaga.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Beograd, Palata Beogradske Zadruga.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica štev. 3
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE
PLAKATE IN VABILA ZA SHODE IN VESELICE

Letne zaključke

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV,
KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA

LITOGRAFIJA

Objava.

Vsi zavarovanci, ki posedujejo police življenjskih zavarovalnih družb:

Allianz, Atlas, I. allgemeiner Beamtenverein, Gisela-Verein, Janus, Universale, Wiener städtische Versicherungsanstalt (vse na Dunaju), in **Erste Militärdienst-Versicherungsanstalt** v Budimpešti

se najljudneje pozivajo, da predložijo v najkrajšem času svoje zavarovalne police v svrhu oznake na tistih, da se jim bodo zavarovalne glavnice svoječasno v celoti izplačale v jugoslovanskih kronah.

Stranke iz Ljubljane in okolice naj se zglasijo osebno in prinesejo seboj zavarovalno listino in potrdila o vplačanih premijah za čas od 1. aprila 1919 naprej. Stranke iz oddaljenejših krajev, katere se ne bodo zglasile do konca meseca julija 1923, se pa bodo pozvale pismenim putem oziroma jih bodo obiskali naši potovalni organi na njih domu.

Istotako se naj zglasijo stranke, čijih zavarovalne police so radi smrtnih slučajev ali poteka zavarovalne dobe v času od 1. novembra 1918 do današnjega dne v izplačilo zapadle, a od gori imenovanih družb še niso bile likvidirane, v svrhu likvidacije in izplačila zavarovanih vsot.

V interesu vseh prizadetih strank je, da se zglase v najkrajšem času pri podpisnem ravnateljstvu. —

Uradne ure od 8. do 13. in od 15. do 17.

Zavarovalna družba na življenje 'Feniks'

Ravnateljstvo za Slovenijo in Dalmacijo:

v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje štev. 1.